

Dosarul nr. 3ra-766/22
2-20047130-01-3ra-01082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Chirică Sava, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Chirică Sava împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani mun. Chișinău, persoană terță Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 5 mai 2020, Chirică Sava a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani mun. Chișinău, persoană terță Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 30 ianuarie 2020 s-a adresat cu cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, prin care a solicitat recalcularea pensiei în temeiul art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, reieșind din drepturile bănești calculate pentru ultimele 12 luni, în legătură cu încetarea raporturilor de serviciu din 19 decembrie 2019.

A explicat că motive necunoscute nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut de lege, din care considerent, la 9 martie 2020 s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni

calendaristice precedente concedierii din 29 decembrie 2019, cu includerea perioadei 10 septembrie 2010 – 29 decembrie 2019 în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, reieșind din vechimea de muncă de 39 ani 11 luni 06 zile, potrivit certificatului Brigăzii de poliție cu destinație specială „Fulger” a Inspectoratului General al Poliției din 22 ianuarie 2020.

A menționat că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 140 ef. din 28 martie 2008, a fost eliberat din serviciu cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, începând cu 30 martie 2008.

A relatat că din 30 martie 2008 este pensionar, în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă, și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 59 ef. din 10 septembrie 2010, s-a reangajat în cadrul organelor afacerilor interne, unde a activat până la 29 decembrie 2019, fiind eliberat prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 709 ef. din 19 decembrie 2019.

A opinat că perioada de serviciu acumulată după data stabilirii pensiei, constituie temei de recalculare a pensiei, fiind relevante prevederile art. 2 alin. (2), coroborat cu art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, din care rezultă cu certitudine că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei, i se recalculează pensia după trecerea lor în rezervă sau în retragere (demisie/concediere).

A conchis că pârâtul nejustificat nu a luat în calcul perioada 10 septembrie 2010 – 29 decembrie 2019 ca circumstanță generatoare pentru recalcularea pensiei, contrar prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, or, coroborat prevederilor pct. 4 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare, media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 46, 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 22 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită, art. 9 din Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, art. 1 din Protocolul 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

A solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor din 15 mai 2020, admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani mun. Chișinău cu nr. 108 din 2 martie 2020 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-735/20 din 8 aprilie 2020 prin care a fost refuzat în satisfacerea cererii prelabile recepționate la data de 11 martie 2020, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Buiucani mun. Chișinău de a include perioada 10 septembrie 2010-29 decembrie 2019 din cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, în vechimea de muncă pentru care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne reclamantului Chirică Sava începând cu 30 martie 2008 și recalcularea pensiei reieșind din media lunară pentru

ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 29 decembrie 2019 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial sectorul Buiucani, municipiul Chișinău) nr. 108 din 2 martie 2020 privind refuzul recalculării pensiei reclamantului Chirică Sava și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-735/20 din 8 aprilie 2020 adoptată în procedura prealabilă.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil în privința reclamantului Chirică Sava despre includerea perioadei de la 10 septembrie 2010 până la 29 decembrie 2019 de activitate în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în vechimea de muncă pentru care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne, începând cu data de 30 martie 2008 și despre recalcularea pensiei reieșind din vechimea în muncă în baza certificatului nr. 34/15-Ch-3/20 din 22 ianuarie 2020 eliberat de Brigada de poliție cu destinație specială „Fulger” din suma soldei reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente încetării raporturilor de muncă de la 29 decembrie 2019. A fost încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului Chirică Sava cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7000 lei.

La 7 aprilie 2021, Inspectoratul General al Poliției a depus apel împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Inspectoratul General al Poliției împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 22 martie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 16 aprilie 2021 a prezentat motivarea apelului, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ.

Prin decizia din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe de a admite acțiunea, având în vedere că art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, se referă la pensia stabilită pentru limită de vârstă și este aplicabil cazului doar în situația în care la stabilirea pensiei au fost aplicate prevederile art. 2 alin. (2) din aceeași Lege, condiție însă, ce nu se atestă la caz.

Or, pensia reclamantului a fost stabilită la eliberarea din serviciu pentru vechime în muncă și nicidecum la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu, conform art. 2 alin. (2) din legea menționată.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că Chirică Sava nu cade sub incidența art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece legea nominalizată nu garantează militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei (recalcularea pensiei) în cazul în care au fost reangajați și au obținut o

altă vechime în muncă, în caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar dispune de nenumărate ori de dreptul la stabilirea sau repetate majorări ale pensiei.

La 27 aprilie 2022, Chirică Sava, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu a depus recurs împotriva deciziei din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 8 iulie 2022 a prezentat motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

A obiectat că în prevederile art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, legislatorul a prevăzut expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul în care apar circumstanțe noi, care duc la majorarea acesteia, fără a face precizare despre proveniența actelor suplimentare și data apariției lor, stabilind doar că recalculul se va face pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

În contextul dat, a explicat că pentru a înțelege faptul că perioada de serviciu acumulată după data stabilirii la pensie, constituie temei de recalculare a pensiei, sunt relevante prevederile art. 2 alin. (2) coroborate cu art. 61 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, din care rezultă cu certitudine că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei i se recalculează pensia după trecerea lor în rezervă sau retragere (demisiei/concediere).

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 aprilie 2022, dispozitivul fiind notificată recurentului la data de 11 mai 2022, iar decizia motivată ce se solicită a fi casată la data de 13 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică și avizul de recepție a scrisorii recomandate anexate la dosar (f. d. 19, 23, vol. II). Astfel, recursul depus la 27 aprilie 2022 (f. d. 21, vol. II) și motivarea recursului prezentată la data de 8 iulie 2022 (f. d. 24, vol. II), sunt în termen.

La 3 august 2022, în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 10 august 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel, iar Inspectoratul General al Poliției recepționând copia recursului (f. d. 38, vol. II) nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Chirică Sava, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru

examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva

Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Chirică Sava, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Chirică Sava, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron